

VASÁR NAP

ÁRA 1500 KORONA

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: T 42—49, L 998—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára ..... 1.500 K

Budapest, 1926.

VII. évfolyam, 44. szám.

Vasárnap, október 31.

Harc az elszegényedés ellen.

Írta: Schandl Károly.

Ford Henrik, a világhírű amerikai gyáros, adta ki a napokban a feltűnést keltő jelszót, hogy a harcot meg kell indítani az elszegényedés ellen, mert különben feltartóztatatlanul közeledik a második nagy világháború, melyben az Északamerikai Egyesült Államok ellen támadnak Európa, Amerika és Ázsiászámottevő hatalmai valamennyien. A kiváló milliárdos — akinek szociális és keresztény gondolkozása közzismert — visszagondolt arra, hogy öt esztendővel ezelőtt Amerika egyik legnagyobb muniógyárosa figyelmeztette arra, hogy a világháború be fog következni és ebben Mexikó, Japán és Anglia fognak vezetni Kanadával, míg a többiek — köztük Franciaország is — valamennyien velük tartanak.

Ford akkor nem hitte még, hogy erre az eshetőségre komolyan kell számítani, de malátja gyűlöletet Angliában, Franciaországban és az egész vesztés Európában, a világháború bankárja és muniógyárosa az Amerikai Unió ellen és késlekedés nélkül hívja fel legtehetősebb honfitársait, hogy még nem késő, vág-

janak elébe ennek a készülő nagy háborúnak, mely az európai világháborút is felülmúlja méreteiben, ha ki fog törni.

«A legközelebbi háború magvát most vetik el — mondja Ford — ezt a tényállást fel kell ismernünk és fel kell készülni rá, hogy ezt a háborút, ha bírjuk,

megakadályozzuk és ha nem bírjuk megakadályozni, gyorsan és döntően nyerjük meg.» A legfeltűnőbb nyilatkozatában az, midőn azt mondja, hogy a hatalmak hivatásos politikusai és azok, akik őket vezetik, a nemzetközi bankárok és muniógyárosok, ellenünk vannak, illetve azok ellen vannak, akik a háborút meg akarják előzni. Ford nem elégszik meg az új világháború elleni hadüzenettel, hanem megjelöli a harc eszközeit is: «Amerika békéjének legbiztosabb útja a harc Európa elszegényedése ellen».

Az események gyorsan követik egymást. A párisierőszakos békeszerződések mind hevesebb ostromot állanak ki. Locarno már a múlté, mikor az amerikai és angol pénzbemberek is nyíltan hívják tetemre a párisi

Tisza István gróf szobra Debrecenben.

A szobrot október hó 17-én leplezték le a kormányzó és a kultuszminister jelenlétében. Képünkön a kormányzó beszéd kíséretében elhelyezi koszorúját a szobor talapzatára.

békedikátorokat az elnyomorodással küzdő Európa miatt. Amit mi Trianon óta ezerszer kiáltottunk a világba, mintha annak a visszhangja verődne vissza Anglia és Amerika felől, hogy az elszegényedésért azok felelősek, akik Európa vérkerítését az új határoknak elnevezett drótkötésekkel megakasztották. Ha a versaillesi békeszerződés — amit a pénzemberek feltűnő kiáltványa mondja — gazdasági észszerűtlenség, akkor százsorta az a trianoni szerződés, amely az európai kontinens leg-
régibb gazdasági és földrajzi egységét szakgatta darabokra. A trianoni Magyarországból sohasem lesz olyan egészséges gazdasági élet, sohasem jut mindenkinek akkora mindennapi kenyér, mint amekkora jutott az ezeréves Magyarországon. Minden nyomorúságnak Trianon az oka és Trianonért azok felelősek, akik elárulták az országot.

Mikor az ember a legnagyobb megpróbáltatásokkal küzd, mikor a halál veszedelme a legközelebb van, akkor feszíti meg legjobban erőit, hogy az életét fenntartsa. Ilyen időkét élünk át mi magyarok, mióta a trianoni bilincseket hordjuk s csak a magyar géniusz életerejének köszönhető, hogy a nemzet rátalált az útra, amelyen a szabadulás órájáig fenntarthatja magát. Mikor létért küzd maga az ország, nem csoda, ha az egyesek is küzdenek a mindennapi kenyérért, de az a körülmény, hogy a keresztény gazdasági rend útján keressük a kenyeret, a legbiztatóbb körülmény arra, hogy azt meg is találjuk.

Ha van építőmunka, amelyből élet és kenyér fakad, az csak a keresztény gazdasági rend alapján indulhat el. Mert nagyon tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a keresztény gazdasági felfogás csak jelszó vagy kurzus. A keresztény világfelfogás nem merül ki a keresztény erkölcsben; az erkölcs életető erő benne, a kovász, mely azt működésbe hozza. Ford harca a nyomor ellen, voltaképp ez az igazi keresztény gazdasági felfogás. Úgy érezzük magunkat, mint az első magyar századokban azok, akik egyik kezükben a keresztet tartották, a másik kezükkel az eke szarvát fogták. A nemzeti ideált hirdetjük, de ugyanakkor azon a szűk területen, amelyre szorítottak bennünket, kezdjük építeni a második ezredév erősebb gazdasági épületét, Széchenyi Magyarországot. Alaplefkettető munkát végzünk s ha voltak, akik reménykedtek, hogy csak kurzus a mi munkánk, azok csakhamar meg fogják látni, hogy ebben a kálváriás országban előbb megindult a harc az elszegényedés ellen, mint az amerikai Ford azt hirdette: — megindult a védekező harc és az alkotó munka.

Előfizetési felhívás!

Fölkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése október 31-én lejárt, hogy előfizetésüket, a már megküldött befizetési lap felhasználásával megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap kiállításában fönnakadás álljon be.

A magyar búza harca. Csodálatos küzdelem folyt az elmúlt években, amelyben Amerika és Magyarország állott szemben. A magyar búza győztes maradt és azok, akik azt gondolták, hogy az utóbbi években más sem történt a magyar földdel, mint földosztás, bizonyára csodálkoznak, ha meghallják, hogy a magyar agrárpolitikának legfényesebb eredménye a tiszai búza győzelme Amerika és az egész világra. A front át van törve és a gazdasági harcot a siker reményében folytatniunk kell. Jó kézből van a magyar föld a magyar gazda kezében, csak meg kell adni a lehetőségeket, hogy tovább menjen. Majd 300.000 jalusi portával szaporítottak hazánkban a családi tűzhelyek és egymillió kat. hold földterülettel több százezer magyar földművest tettünk a föld urává. De ez mind nem elég. Az állami beruházások után a magángazdaságok, kisebb és nagyobb gazdaságok, mezőgazdasági és ipari üzemek, műhelyek és vállalatok beruházására kerül a sor. Öt éve még a nagyobb birtok területe volt a túlnyomó az országban, ma megfordítva, közel 60 százaléka az ország területének kisbirtok. A világról magyar kisgazda fogékony a kultúra iránt, gépáldatkodásra hajlik, talajvizsgálatokat sürget, műtrágyával táplálja a földjét, kiválasztott vetőmagot vet és állatállományát fejleszti. A magyar mezőgazdaság 3 milliárd aranykoronát termel már évente s ezzel meghaladta a békebeli termelést. Mindenki, aki arra van hivatva, minden percét s tehetségét használja fel arra, hogy a magyar mezőgazdaságot még nagyobbá tegye.

Kisipar és szocializmus. Schandl Károly földművelésügyi államtitkár Miskolcon beszélt a szociáldemokráciának a kisiparra való kihatásáról. Csodálatos, — mondta — hogy a kisiparnak nincs nagyobb ellensége a marxista szocializmusnál, mely el akarja sópörni az önálló iparost s amely Oroszországban valóban be is kergette az iparosokat a gyárakba — mégis megszerte azt a tünetet észleljük, hogy a kisiparosok nagyrésze a nemzetközi szociáldemokrácia karjaiba dőlt. A skorpionról jegyzik fel a tudósok, hogy önmagát meggyilkolja, de ez a skorpió is csak akkor lesz öngyilkos, mikor veszedelem fenyegeti. A kisiparosok szocialista része még a skorpionnál is rosszabb szokás rabjává lett, mert önmaga keresi a veszedelmet, amely rá pusztulást, öngyilkosságot jelent. Azt mondják, hogy az adó hajtja a szocializmusba a kisembereket. Hát van-e nagyobb adó, mint az, amit a szocializmus szed a rabszolga-nevelő szakszervezetekben? Számítsuk csak ki, mennyire megy az a szörnyű tehervelés, amit kénytelen hordani egy szegény munkás, aki hétről-hétre fizeti a szakszervezeti adót, pártadót és lapadót. Aránylag oly mérvű adót a világon sehol egy jogalkozási ág sem fizet, mint amellyel a legszegényebb munkásokat sújtja a szociáldemokrácia. Ha a kisiparosság talpra akar állni, a szocializmus tagadó szellemével szemben a keresztény világnézet építő munkájához kell fognia. A szociáldemokrácia születési hibában szenved. Egy városban a született Rotschildtal Marxszal. Az arany internacionále és a vörös internacionále földiek. Egy városban ringott a bölcsojg, egy a levegőjük. A kartell és a szakszervezet tejestévérek. Nekünk nem Frankfurt levegőjére, hanem Betlehem levegőjére van szükségünk. Rotschild és Marx nem váltja meg a világot a mi hitünk szerint, hanem Krisztus. A céheket akarhogy sajnálja is le a manchesteri liberalizmus, a céheket volt becsület és volt összetartás. Mikor a céhek walkodtak, a testület becsület védelme alá volt helyezve minden ipari munka. A barázdához közelebb kell vinni a műhelyt, az iparos fogjon kezét a földművelést s ennek az összefogásnak meglesz a gyümölcse. Hosszú lejáratt, olcsó hitelt kell biztosítani a műhelynek s az értelmes magyar iparosság erős szolpa lesz a fellendülő mezőgazdaságnak.

A világ legjobb Harmonikái, Hegedűi, Citerái, Harmoniumjai, Beszélőgépei, Cimbalomjai, Trombitái, továbbá az összes Hangszerek itt a gyárban kaphatók. — Iskolai, dalárdai, egyházi Harmonikumok részletre is. — Romlott hangszereket művésziessé javít.

Legjobb húrok. Árjegyzéköt ingyen küld:

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szabadalmazott hangszergyára Budapest, VIII., Rákóczi-út 71.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Folyik a felsőházi szülő törvényjavaslat tárgyalása. Igazában nem is komoly tárgyalás, hanem csak a jogfolytonosság kérdésének bolygatása egyik részről, a másik részről pedig az a törekvés, hogy kimutassák a felsőháznak felesleges voltát. Ez a két szempont már magával hozza azt is, hogy a felszólalások melyik részről hangzanak el: a legitimisták és a szocialisták részéről. Az egyik, a legitimista álláspont, mindent átmenetinek tart, mindent jogtalanak minősít, mert szerintük hiányzik a királyi hatalom, amely szentesítse a törvényeket. A szocialisták mindent rossznak tartanak, mert nem segíti elő az ő hatalmi törekvéseiket!

Az igazság pedig az, hogy

a nemzeti élet nem tűri meg az egy helyben való poshadást.

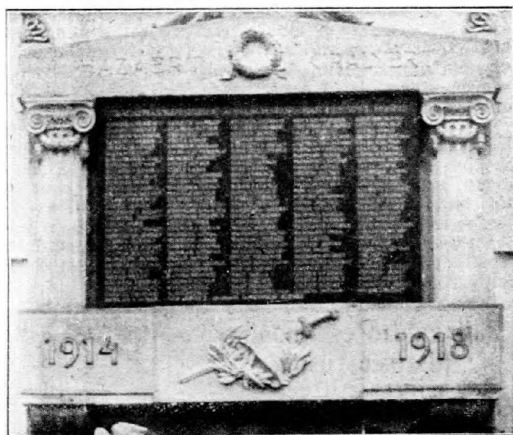
A nemzeti élet nem állhat meg végképen csak azért, mert a királyi szék üresen áll. Még ha nem is alkalmazkodunk a jogi formák görösös betartásához, még ha ez a jogfolytonosság csorbát szenved is, cselekedni, dolgozni kell, mert ezt követeli a nemzet jól felfogott érdeke, jövője. Ezért kell a felsőház felállításáról gondoskodni. A felsőháznak fontos szerepe van az állami élet irányításában, a törvényhozás szabályozásában. És a mai időknek megfelelően összeállított felsőház haladást jelent a népruralom felé, mert ott nemcsak a születés, hanem a méltóságadta jogon fognak helyet foglalni egyesek, hanem

a törvényhatóságok választási joga alapján bejutnak oda egyéb társadalmi osztályok képviselői is.

A felszólalók közül megemlíthetjük *Fáy Gyula* és *Mokcsay Zoltán* képviselőket, akik komoly érveléssel indokolták meg a törvényjavaslat szükséges voltát. Viszont *Apponyi Albert* gróf felszólalása a legitimista körök állásfoglalásának volt kifejezője. Beszédét nagy várakozás előzte meg. Igen nagy figyelemmel hallgatta az egész nemzetgyűlés. De azt is meg kell jegyezni, hogy nem elégítette ki a kíváncsiakat s befejezetlen volta miatt csalódást okozott a nagy és kiváló politikus beszéde.

A pénzügyminiszter

a vagyonváltás földék bérösszegét is ezzel kapcsolja.

Hősök emléktáblája Rácalmáson.

Az emléktáblát a Katolikus Olvasókör falába helyezték el és október hó 24-én leplezték le megható ünnepség közben.

A tiszaföldvári iparosegyesület zászlószentelő ünnepélye.

A zászlónya: Erődy Harrach Tihamérné felkelti szalagját az új zászlóra. Mögötte áll Erődy Harrach Tihamér, a kerület nemzetgyűlési képviselője.

latban azoknak vételárát is szabályozta most megjelent rendeletében.

Eddig a bérösszegek megállapítása bűzában történt, olyan módon, hogy a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 10 kg búzát kellett fizetni bérösszeg fejében. Ami azt jelentette például, hogy olyan föld után, melynek kataszteri jövedelme holdanként 12 korona volt, 120 kg búzát kellett fizetni. Mivel most áttérünk a pengő számításra, vagyis a teljes értékű aranyvalutára, meg aztán mivel ezek a bérösszegek nem feleltek meg a mai gazdasági állapotoknak,

az új rendelet elejti a búzáarendát, helyette a pengőt iktatja.

Ezáltal a fentebb említett, 12 koronás kataszteri jövedelem esetében, nem 120 kg búzát, hanem 24 pengőt kell fizetni, ami a bérek leszállítását is jelenti, mert 120 kg búzáknak a mai ára 424.000 korona, a 24 pengő viszont papirkoronában 300.000 koronát jelent. Tehát olcsóbb lett egy 12 koronás minőségű földnek a bérlete holdanként 124.000 koronával. A rendelet szerint ez a bérmegállapítás csak 1930 január elsejétől érvényes, mert az 1926. és 1927. évre csak 20 pengő, 1928-ban 22 pengő és 1929-ben pedig 23 pengő az évi bér-alap. Fokozatosan éri el tehát a 24 pengőt, szemmel tartva így a kisgazistenciák érdekeit. Természetes, hogy ezután is jár a huszonöt százalékos kedvezmény a hadirokkantak, hadiözvegyek és árváknak. Magát a rendeletet örömmel fogadjuk, mert ismét egy jele annak, hogy a kormány igyekszik a kisemberek segítségére menni, hogy könnyebbé tegye nekik a megélhetést s a földnek a megtartását.

Az elmúlt héten egy nevezetes interpelláció is elhangzott. *Drózy Győző* igyekezett — tekintve, hogy a választások közelednek — az istenadta nép jogait megvédeni a kislakás-építő mozgalommal kapcsolatban. Csak az a szerencsétlenség érte a képviselő urat, hogy *Mayer János* földművelésügyi miniszter válaszában kimutatta, hogy mindez, amiért a képviselő úr felszólalt, már megtörtént, mert a minisztertanács elhatározta, hogy

száz helyett kétszáz építőanyagot árusító telepet fog felállítani,

hogy igenis készpénzkölcsönöket is fognak folyósítani. De kimutatta azt is, hogy a képviselő úr tudva olyanokkal vádolta meg a kormányt s a többségi pártot, amelyek nem felelnek a valóságnak. A nagy hangon bejelentett interpelláció így csendes mosolygásba fulladt, dacára, hogy *Drózy* képviselő úr, mikor igazsággal nem győzte, megpróbálkozott grombaságokkal harcolni.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Ausztériában Seipel alakított kormányt. A legnagyobb nehézségekkel a tisztviselő-kérdésben küzd, mivel az osztrák hivatalnokok fizetésük nagymértvű javítását követelik, melyet azonban az állam bevételeiből fedezni nem lehet. A tisztviselők kívánságai elutasítása esetén sztrájkjal fenyegetőznek. Seipel viszont törvényt akar megszavaztatni, mely kimondaná, hogy az a tisztviselő, aki sztrájkba lép, elvesztí állását.

Csehszlovákiában megalakult a parlamentáris kormány, de gyenge lábon áll. Hogy a többséget megszerezze, most Hlinkával, a töt néppárt vezérével próbálnak megegyezni. Hogy ennek mi lesz az ára, arról még nem szól a híradás.

Baldwin angol miniszterelnök a népszövetségi ligához levelet intézett a fegyverkezések korlátozásáról szóló tanácskozások alkalmából. Ebben a levelében az angol miniszterelnök kijelenti, hogy Anglia elszántan támogatja a locarnói megegyezésben lefektetett megállapodásokat, mert ezt tartja alkalmasnak, hogy a nemzetek közötti békét és egyetértést végleges helyreállítsa.

Németország és Olaszország a gyarmati mandátumok kérdésének tárgyalásánál érvényesíteni kívánják igényüket a gyarmati mandátumokra. Ebben az ügyben Stresemann és Mussolini között tárgyalások lesznek.

Erdélyben humorossá kezd már lenni az oláhok féltelme mindentől, ami magyar. Legutóbb az Universal című nagy napilapban egy vezércikk jelent meg a magyarok dolgairól. Ebben felpanaszolja az író, hogy Erdély közigazgatásában magyarul megy minden, a helyfalu kisbíró magyarul dobol, a brassói államvasutatknál a naplót magyarul vezetik s egész Erdélyben a mozdonyok sípjá még ma is a Máv. utasításai szerint füttyöl. Kíváncsiak vagyunk, hogyan fogják az oláhok a mozdonyosipot oláh füttyre tanítani. Ugyancsak Erdélyben történt meg, a hivatalos oláh nyelv nagyobb dicsőségére, hogy egy rendetben a sorozásra alkalmatlanok helyett, mivel ezt a szó, hogy „alkalmatlan” reformátó-nak mondják, az összes református vallásúakat a lelkesükkkel együtt a község házára hajtották Petrosény mellett egy kis faluban s katonaruhába öltöztették! Hiába, az oláhok csak nem érzik magukat biztosnak a rabolt területek birtokában.

MEZŐGAZDASÁG

Hogy történik a magas szőlőtőkék alacsonyra való hozatala, azaz: a „visszaugrás”?

Irtá: Ulicsnyai Károly, szőlészeti és borászati felügyelő.

A visszaugrás nem külön metszési mód, hanem a szokásos eljárásoknak lényeges kiegészítője. Az ismert metszési módok megindéigéi olyan ugyanis, hogy amellet a termő tökérszek évről-évre magasabbra emelkednek a földtől, úgyannya, hogy idővel ez a távolság megnehezíti vagy épen lehetetlenné teszi a fődést és hátrányos a fürtök érésére. Ilyenkor szükséges az úgynevezett „visszaugrás”, mely művelet a régi csapos metszési eljárásoknál évről-évre ismétlődött, újabbban azonban lehetőleg elhalasztjuk addig, míg okvetlen szükségessé nem válik. Ez az újabb eljárás a helyesebb.

A mai ökszerű szőlőmiveléssel adott kedvező tenyészési feltételek mellett elvárhatjuk a tőkétől, hogy ugyanazon hajtása, melynek rügyeire jövőre számítunk már ez évben is hozzon termést. A visszaugrás tehát nem rendszeresen, hanem esetrőlesterre olyankor történik, mikor egyik-másik elágazás túlságosan magasra nyúlik vagy elpusztult. Ilyenkor az illető elágazás tövében meghagyunk egy *ugarhajtást* (amely természetesen nem hoz termést) és ezt a következő évben *csapra* metszük, mikor már alkalmas a felnyúlt vagy elpusztult szarvnak pótlására. Nagyon ma-

gasra nyúlt elágazás pótlásánál lehetőleg már két évvel a szükségessé való felújítás előtt igyekezzünk alkalmas *ugarhajtást* nevelni, azt a második évben egy szemre metszeni, úgy hogy a harmadik év tavaszán az eltávolítandó *szarv pótlására* már csapból előtört venyigit metszeshüssünk meg.

Azon elv, mely szerint a visszaugrás nem évről-évre, hanem csak bizonyos esetekben történik, nem azt jelenti, hogy arra tényleg csak hosszú időközönként van szükség. Épen nem! A visszaugrás igen gyakran válik szükségessé és ezért fontos a tökétesnek most már ismételt hangsúlyozott erőssé, fejletté való nevelése, hogy abból bárhol *ugarra* nevelhető hajtások fakadhassanak.

Rosszul metszett és nem gondosan megtakarított tőkénél, ahol az évről-évre meghagyott régi száraz csonkok ellepik a tökéfejet, ezen szabályszerű visszaugrás már nehezebb és nagyobb gondot ad a „gondolkodó” metszőmunkásnak. Az ilyen tökéken a száraz csonkok sűrűn egymás mellett ellepik a töké felszínét; a nedvesség behatol a bésugar által „nyitott kapuként” szereplő nyíláson; a téli fagy megrepeszi; a korhasztó és rothadó gombák megkezdik működésüket befelé az eleven fába és végre úgy néz ki a töké, mint egy „südüsző”, a temérdek száraz csonktól, amelynek tövéből az úgynevezett rejtett szemek, alvószemek (adventioszemek) nem képesek kihajtani, s mi nem vagyunk képesek *ugarhajtást* nevelni ott, ahol az a visszaugráshoz legjobban kellene!

Az ilyen töké visszaugrásánál, sülyesztésénél már most kizárólag a még épsegben levő (?) tökényakra és az azon is minden bizonyán jelenlévő alvószemekre vagyunk utalva. Ugyanis, ha eltávolítjuk (természetesen mindenkor jó éles fűrésszel és éles késsel, nem pedig baltával) a töké magasra ugrott és elvénült fejét, a gyökér egészséges lénén és a talaj tápúds, úgy a fölfelé törekvő tápnedvek az alvószemeket kihajjtják, amelyekből azután alkalmas helyen *ugarhajtásokat* és azokból ismét új tökéfejet, illetve termőhajtásokat nevelhetünk.

Hazai (európai) szőlőfajtáinknál (homokon vagy szénkénnel való gyéritéssel kezelt szőlőkben) ez a visszaugrás sokkal könnyebben és veszély nélkül megy, mivel az esetleges felújítást, azaz az előregedett és túl magasra ugrott töké felújítását döntés által végeztjük, ha arra elég erőteljes hajtások vannak, amely körülményre már a döntést megelőző évben különösen a *csonkázásnál* ügyelni kell, nehogy rövidke maradjanak a vesszők.

Az oltványszőlőknél ezen leírt visszaugrási módok már teljesen ki vannak zárva. Ledönteni nem lehet, mert akkor megszűnt oltványunk lenni és megveszi a filoxera. A nagy sérüléseket sem szereti az amerikai alany, tehát nem kezelhetjük kényünk-kedvünk szerint fűrésszel, baltával, mint azt szegény hazai tökének kénytelen sokszor eltűrni, mert hiszen már a „kapavágás” iránt is (melyet rossz munkás vigyázatlanságából kifolyólag kapálás közben kap, kivált a nagyon kényes alany) nagyon érzékeny és sok oltványszőlő esik vissza és pusztul el ez oknál fogva.

Tehát oltványszőlőnél különösen ügyeljünk kezdetől fogva, azaz a telepítés első évétől — a helyes tökénevelésre. Szokjuk meg a tiszta és nem föléletes munkát metszési alkalmával, szoktassuk arra a komolyabb elemekből kiválasztott metszőmunkát, hogy ezen a szőlőmunkák közt legfontosabb és legszebb munkát végezze *gondolkodva*. Beszélgesen a tökével (de ne a szomszéd munkatárssal) s akkor fölleslegessé fog válni a többnyire csak helytelen kezelésből kifolyó hibák *gyógykezelése*.

Pálinkafőző és finomító (tisztázó) üstök

bármily rendszerben raktárról kaphatók

GODRA SÁNDOR és FIA

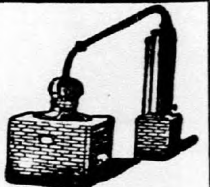
réműves üzemből

Budapest, IX., Gróf Haller-utca 4. sz.

Tel.: József 78-43.

Gyámoltatás beszállító készületek.

Árnyékmentes árlegrákkal szívesen szolgálunk.

A filloxera-vész.

Írta: Bernátsky József.

A mi dédapáink a filloxerának híret sem hallották. Nagypáink is csak öreg korukban voltak kénytelenek vele megismerkedni. A magyar szabadságharc idejében, 1848-ban, amikor még *Petőfi* Sándor élt és *Kossuth* Lajos szerepelt, még senki sem tudta, hogy filloxera is van a világon, sem nálunk, sem egész Európában. Csak a múlt század hatvanas éveiben találták meg az első filloxerát Franciaországban. Amerikából hozták át, akaratlanul. A hetvenes években Svájcban és a nyolcvanas évek elején Magyarországon már feltűnő pusztításokat végzett. Alig telte bele egy évtized és Magyarország legelőbb szőlőjét a filloxera kipusztította.

Szörnyű elemi csapás volt az akkor. Sok ezer és sok száz-ezer embernek hirtelenül keservesre fordult a sorsa. Hiszen pl. a Tokajhegyalján, a Mátra déli lankáin, a budai hegyekben, Badacsonyi vidéken, Sopron, Pécs, Arad és Vecserc környékén a lakosság évszázadok óta szőlőművelésből élt; a szőlő volt mindig jólétének forrása és biztos kenyérkeresetének alapja. De a jólétnek és kenyérkeresetnek lehetősége hirtelen megszűnt, mert a filloxera megsemmisítette az évszázadok óta virágzó szőlőket. Az irtózatos csapás következményeképpen a nép vándorbotot fogott. Akkor indult meg nálunk az Amerikába való kivándorlás!

Előbb-utóbb a kormány figyelme is ráterelődött a dolagra. De nem a földművelésügyi, hanem a pénzügyi minisztériumban győztek meg a filloxeravész igazi jelentőségéről. A nyomorgó néppel akkoriban senki sem törődött volna. De az állampénztárral nagyon is törődtek. A pénzügyminisztériumban hamar felfedezték, hogy ürül az állampénztár, mert az országnak elismerten leggazdagabb vidékeiről elmarad az előirt adó. *„Hol maradt az adó, amelyelőtt minden akadály nélkül olyan szépen és bőségesen folyt be?”* «Bizonyára elstikkasztották.» Így okozták odafönt Pesten. Tehát hivatalos vizsgálatot indítottak. A pénzügyminisztérium urai személyesen mentek le a szőlővidékekre, az adóhivatalokban rovenselást végezni. Legnagyobb meglepetésükre azonban semmiféle sikasztást nem tudtak felfedezni. Az illető községek polgármesterei és bírái fel is világosították őket: *«Nincs adó, mert elpusztultak a szőlők.»* Akkor azután a pénzügyminiszter erélyes sürgetésére a földművelésügyi minisztérium a szőlők rekonstrukciójának, azaz újjáépítésének országos munkáját indította meg. Az újjátelepítés alkalmával arra kellett leginkább figyelni, hogy az új szőlőkben a filloxera kárt ne tehessen. De a helyes eljárás módját magától senki sem tudhatta. Sem apáinktól, sem öregapáinktól azt meg nem tanulhattuk, hiszen ők sem tudták. Igen sok tudományos kutatást kellett végeztünk és idehaza meg a külföldön is igen sok tapasztalatot kellett összeszednünk, míg évek múlva a valóban helyes és feltétlenül célhoz vezető utat megtaláltuk.

Most már ismeretes, hogy a filloxera apró kis, tetüféle állatka, amely a szőlő gyökerén élősködik, annak nedveit szívja s ennek következtében a szőlőökének el kell halnia. Első hallomásra mindezt igen furcsának, érthetetlennek találja az ember. Nehéz elképzelni és elhinni, hogy valami tetü menjen rá a szőlő gyökerére és ha már rámegy, attól pusztulna el a szőlőtöke. Mikor harminc évvel ezelőtt a tudomány emberei a népet fel akarták világosítani és meg akarták magyarázni, hogy egy-egy szőlőtöke gyökerén nemcsak egy, hanem sok ezer meg millió tetü élősködik, akkor a gazdák oda sem akartak hallgatni; a falusi emberek úgy mondták, hogy az mind mesebeszéd, melyet a városi urak találtak ki a parasztnép elbolondítására. Csak a higgadtan gondolkodó gazdák voltak hajlandók a tudomány szavát figyelemben részesíteni. Ha jól meggondoljuk a dolgot, akkor nem is lehet benne lehetetlen találni. Igaz ugyan, hogy a tudatlanabb véleménye szerint tetü csak emberen fordul elő és legfőképpen még tyúkon is. Ámde a tapasztaltabbak jól tudják, hogy nemcsak egyféle, hanem sokféle tetü van, még pedig növényen is, mint pl. alfamán vértetű, sok más fán paizstetű is és akárhány gazdasági meg kerti növény levélét vetlvetű is fordul elő. Hasonlóképpen a szőlő gyökerén gyökértetű élősködik s azt filloxerának nevezzük. Az ellene való védekezésről egy későbbi cikkünkben lesz szó.

Védekezzünk a kukoricamolylellen!

Írta: Kátay Mihály okleveles gazda.

Ritkán bűnhődött még meg úgy a gazda a jó tanács és a törvény be nem tartásáért, mint most a kukoricamolylelirtásának elhanyagolása miatt.

Aki még tavasszal nem hitt a jóindulatú felvilágosításnak, s aki fittyet hányt a kukoricamolylelirtás kötelezőtévé rendelet utasításainak, az csak menjen és sétáljon most végig lábónálló tengerije között, vizsgálja meg a derékban kettőtört szárait, a fűrészporszerű hulladékkal megrakott levelek hónalját, a lekonyult és letört csövek szárát, nyelét és nézzen a cső héjja alá, hol a rosszul termékenyült csutkán ványvadt, összeaszalódott szemek között vígan lakmároznak a kövérebbnél-kövérebb hernyók s ha majd törés után csak felét vagy harmadát fizeti tengerije annak, amire számított, jusson majd újra meg újra eszébe ez a szomorú szeptemberi kép, s akkor jövőre bizonyosan, komolyabban figyelmesebben fogja venni a jóindulatú tanácsokat és saját érdekében lelkiismeretesen végre fogja hajtani a rendelet idevonatkozó utasításait.

Főlöszöge bizonyítani, hogy az ilyen fertőzött tövek csak rosszminőségű, fél vagy negyed termést adhatnak. És joggal föltehjük a kérdést, hogy mi lesz jövőre, ha még most sem látunk komolyan az irtáshoz?

Az irtást már most a betakarításkor kell megkezdünk azzal, hogy tarlónt nem hagyva, a szárat közvetlen a föld felett vágjuk ki és amint látni fogjuk a további védekezés is minden nehézség, akadály és költség nélkül könnyen keresztül vihető.

Az egész irtásnak az a lényege, hogy ezeket a hernyókat, melyek az idén elpusztították tengerinket, tökretegyük, mielőtt még lepkévé átalakulva kirepülnek a tengeri szárból.

Annál könnyebben foganatosítható ezen irtás, mert keresztülvitelére október közepétől május közepéig teljes hét hónap áll rendelkezésünkre s ezen idő alatt csak arra kell törekednünk, hogy május közepére tengeriszárunk teljesen elfogjon. Szecsakázuk meg, tépessük össze, etessük meg, verelmjük le, s ami még így sem fogyna el, azt legkésőbb május közepéig kirelhetetlenül égessük el, mert május végén már kezdenek kiröpülni a szárból a hernyóból átalakult lepkék, hogy jövő termésünket újra megfertőzzék.

Előrelátó és helyes beosztással az elégetésre nem igen fog sor kerülni, de ha bármi ekből még sem fogy el tengeriszárunk, mégis inkább válasszuk a feltüzelést, elégetést, minthogy a kukoricamolylelirtás és ezreit rábocsásuk az új tengerinkre, mert ezek százzal annyi kárt fognak okozni, mint az esetleg megmaradt tengeriszár értéke. Így csak tengeriszárunk meg részben füstbe (csak részben, mert visszamaradt hamuja jó trágya), míg amúgy jövő tengeri termésünk esik áldozatul a kukoricamolylelirtásnak. Ha pedig fentieknek kívül, csöves tengerinket tavasszal idejében lemorzsoljuk s a visszamaradt csutkát, valamint a magas tarlóra vágott tengeritövet — melyez egyes vidékeken tüzelésre amúgy is össze szoktak gyűjteni — legkésőbb május közepéig feltüzeljük vagy elégetjük, továbbá a megszártva eltett csalamadét, ciroköröt és ciroszakallt szintén figyelemmel kísérjük és ha molyos a tengeriszárhoz hasonló elbánásban részesítjük, s ha mindezeknek lelkiismeretes végrehajtására — ha kell törvény erejével — szomszédjainkat is rákényszerítjük, akkor már jövőre elérhetjük azt, hogy legföljebb ismét csak egy és két százalék moly fog pusztítani tengerinkben.

Egyedül csak magunkat okoljuk majd, ha nem így fog történni!

Az állatok élettartama a gondozásuk, használati módjuk és igénybevitelük szerint igen különböző ugyan, de az általános tapasztalat szerint az állatok átlagos és legnagyobb életkora, ha azok természetes halállal múlnak ki, a következő: A ló átlagos életkora 30 év, a legnagyobb, a szakirodalom szerint 45 év ugyan, de 1924. év április havában Amerikában egy 53 éves ló múlt ki, ami mindenesetre a legritkább kivételnek tekinthető. A szarvasmarhánál az átlagos életkor 20 év, a legnagyobb 30 esztendő.

A juh közepes életkora 10, a legmagasabb pedig 15 év, míg a sertésnél az életkora névze a vaddisznók életkora az irányadó, azaz 20—25 esztendő. Nagyon természetes, hogy a mostani értékesítési viszonyok mellett a gazdasági állatok csak a legtrikább esetben érik el az élettartamuk maximumát, mivel már sokkal előbb mint vágómarhák értékesítettek. Így nagy általánosságban a bikák 5—6, az ökrök 6—12, a tehének 8—10 és a sertések, valamint a juhok 5—8 éves korukban kerülnek a megszázára. Rendesen a lovak szolgálnak legtovább s levágás céljára csak akkor adnak el, ha már teljesen munkaképtelenné válnak.

oltott szőlő. A minálunk sok száz év óta honos, jöfelle Amerikai szőlőfajtáinkon kívül vannak olyan szőlőfajták is, amelyek Amerikából származnak. Az amerikai eredetű szőlőfajták termése élvezhetetlen, de gyökereik keményebb és szívósabb szerkezetű, annyira, hogy a filloxera sem tud elhatalmasodni rajtuk. Szóval a filloxerának kitűnően ellenállóak. Ha már most olyan szőlőtöket kívánunk, amelynek gyökere kötött talajban is ellenáll a filloxerának, de jó, nemes termést is hozzon, akkor szőlőt oltunk. Még pedig amerikai fajtájú szőlőre nemes hazai fajtát oltunk, ahhoz hasonlóan, mint ahogy gyümölcsfát is oltani szoktunk. A mi hegyvidéki szőlőtelepeink nagy része oltott szőlő. Legbecesebb alanyfajta a Riparia. Egyetlen hibája, hogy a talaj nagyvízű mérszartalma ártalmára van. (Bernátsky.)

Kérdés: Milyen összetételű a kályha tapasztáshoz szükséges agyag? (7552. sz. előzet.) **Felelet:** Erre legbiztosabb agyagot kell használni. Hogy a vidéken hol van agyagbánya, azt talán egy kályhámester ismerőse tudná megmondani.

Sorsjegyzetnek. S. E., Kiskúnhalas. Templomépítési (külső-ferencvárosi plébánia) sorsjegye lejár, Aranyorsjegye nem nyert. Sz. A. Mezőgazdasági sorsjegye az első húzáson nem nyert, második húzás november 10-én. — Zs. B. T. Ujságírórsorsjegye nem nyert. — Vitéz T. I., Hegyzentim. Hadiműzsemsorsjegye húzása október 30-án lesz. — Új Előzető. Önnök is szól az előző üzenet. P. B., Tiszaroff. Aranyorsjegye nem nyert, Hadviseltsorsjegye nem nyert. — S. I., Tiszvárs. Trafikossorsjegye nem nyert. — V. K., Bojt. Mezőgazdasági sorsjegye nem nyert, házását lássa előbb. — B. S., Mezőhegyes. Hadviselt sorsjegye nem nyert. — Ifj. B. I., Kiskunfélegyháza. Aranyorsjegye nem nyert, Hadirokkant lejár, Zsófiarsorsjegye nem nyert, húzása november 1. Poliklinika lejár. Diák nem nyert, húzása december 1-én lesz, Állami sorsjegye lejár, ha a júniusi húzásra szolt; ha nem arra, akkor decemberben lesz húzása. — M. J., Cserdi. Hadviseltsorsjegye nem nyert. — B. V., Bátaszék. Vöröskeresztsorsjegye nem nyert.

A Faluszövetség «Mezőgazdasági sorsjegyeinek» húzása november 10-én lesz. Ezen a 25.000 K-ás sorsjegyek játszanak.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Hol van a gőzgépkészlet tanfolyam? (4571. sz. előzet.) (Kevermes.) — **Felelet.** Technológiai Intézet (Budapest, József-körút 6. szám).

Kérdés. Mennyibe kerül Géczy István «Viola» című népszínműve? (S. J., Tala.) — **Felelet.** Forduljon a Singer és Wolfner céghez (Budapest, VI., Andrassy-út 10).

Kérdés. 1. Célserű-e a mitrágyát olyan talajnál is alkalmazni, amely már régebben nem kapott istállótrágyát? 2. Szükséges-e a «Falu» 25.000 K-ás sorsjegyeket 5000 koronás sorsjegyekre beváltani? 3. Mikor lesz a sorsjegyek húzása? (Szántó.) — **Felelet.** 1. Nagyon is érdemes. 2. Nem kötelező a kicserélés, de ajánlatos, mert így egy sorsjegy helyett ötlet játszik. A cserét ötezer korona postaköltség beküldése ellenében a Faluszövetség Sorsjáték Intézősége (Budapest, V., Andrassy-út 8) díjtanuln intézi. 3. Október 30-án lesz.

Kérdés. Van-e olyan adóügyi tájékoztató, mely az adónemek számlái kutesát a mai viszonyoknak megfelelően ismerteti? (Sz. J. F., Dövény.) — **Felelet.** Miután az adók az utóbbi időben gyakran módosultak, a kérdezett általános adóügyi tájékoztató még nem jelent meg.

Kérdés. Fehér kosárfonóvesztűt milyen festékekkel és hogyan kell festeni? (H. M., Szakály.) — **Felelet.** Fehér fűzvesztőt legjobb szeszben oldható anilinfestékekkel színezi. A festés olymódon történik, hogy a festékanyagot szeszben feloldjuk, az oldatot forró vízbe öntjük és a vesztőt a folyadékban megáztatjuk. A vesztő kiszáradása után az azonnal feldolgozható. Az ilymódon befestett vesztő színe meglehetősen tartós, azonban nincs olyan festék, amely idővel ne veszítene színből. A festett vesztőből készült arúciók belakkozásával a szín tartósságát hosszabb időre biztosíthatjuk. Másik kérdésére legközelebb felelünk.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Értekezlet az állati ojtányagok árának leszállítása ügyében.

Az állati ojtányagok árának leszállítása érdekében az elmúlt héten Mayer Károly dr. államtitkár elnöke alatt értekezlet volt. Az elnökök általmtárik előadta, hogy a gazdaközönség, a gazdasági érdekképviseletek és hatóságok részéről állandó a panasz az állatgyógyászatban használatos ojtányagok magas ára miatt. Minthogy külföldön az ilyen ojtányagok jelentékenyen olcsóbbak, mint Magyarországon, feltétlenül szükséges, hogy az ojtányagok és szérumok árát a helyi intézetek is leszállítsák. Az ojtányagokat ugyanis hozzáférhetővé kell tenni a gazdáknak, mert az ojtások a leghatásosabb segédeszközei a különböző ragadós betegségek elleni védekezésnek s az ojtás elmulasztása a ragadós betegség fellépése esetén kiszámíthatatlan károkat okozna. Az értekezleten minden meghívott felszólalt és a kérdésnek minden oldalról való megvilágítása után az elnökök államtitkár kijelentette, hogy az állami ojtányag termelőintézet az általa termelt anyagok árát le fogja szállítani.

Likóripári tanfolyam a m. királyi Erjedéstan Intézetben.

A m. királyi Erjedéstan Intézet november 15-től 24-ig likóripári tanfolyamot rendez. A tanfolyam a gyümölcseszsz, bor-, seprű-, törkölypárlat és likóripár teljes elméleti és gyakorlati tudnivalóit feleli. Tandíj 1.250.000 korona (100 pengő), amelyben az összes gyártási nyersanyagok, továbbá a hallgatók által a gyakorlaton előállított likórok ára is bentfoglalatnak. A tanfolyamot sikerrel végzett hallgatók látogatási bizonyítványt kapnak. Jelentkezni lehet a tandíj előzetes lefizetése mellett november 8-ig, fenti intézet igazgatóságánál: II., Debrői-út 15.

A szabadszentkirályi leventegyeselet lovasbandériuma.

(Beküldte ifjú Katona József.)

Nagymagyarország ötven év alatt tizenöt millió Csonkagyarország hét év alatt tizenöt millió aranykoronát költött népiszkolákra. Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter kimutatást juttatott el a nemzetgyűlési képviselőkhöz, mely beszámoló arról, hogy 1867 óta évenként milyen összegeket fordítottak a kormányok népiszkolai építkezésekre és elemi iskolákra. A kimutatásokból megállapítható, hogy ötven év alatt Nagymagyarország területén negyven millió aranykoronát fordítottak népiszkolai beruházásokra, míg Csonkagyarországon hét év alatt tizenöt milliót használtak fel erre a célra. Ebből látszik, hogy olyan hatalmas népiszkolai beruházási programot hajtott végre a kömmün bukása után a kormány, mely messze felülhaladja a békeévek arányait.

Sztranyavszky Sándor dr.
az új belügyi államtitkár.

zetgyűlés, a kultuszminiszter a kormány, Jánky Kocsárd pedig a honvédség nevében helyezte el koszorút, majd pedig a különböző egyesületek, testületek, egyetemek és vármegyék koszorúzták meg a szobrot.

Lefejezte magát egy orosz menekült. *Slepák* Izsák négy évvel ezelőtt került Marosvásárhelyre Oroszországból, ahonnan a bolsevizmus elől menekült. A forradalom előtt Moszkvában ügyvéd volt. Erdélyben, Marosvásárhelyen lakó öccséhez jött, aki ott jómódú ékszerész. Itt sem tudott megnyugodni és mindenáron Oroszországba akart visszatérni. Miután ez lehetetlen volt, az ügyvéd búskomorságba esett és egy elkiseredett percében észre fent konyhakéssel úgy keresztülmetszette nyakát, hogy a feje majdnem levált a nyaktól. Háziasszonya reggel holtan találta szobájában.

Pusztító ciklon Kuba szigetén. A floridai és mexikói katasztrófák után most Kuba szigetén pusztított végig a borzalmas ciklon. A városokban és községekben egész utcá-sorok romokban hevernek. A vihar előtört, hogy villamos-kocsikat borított fel. Igen sok hajó elsüllyedt. A rádióállomás teljesen elpusztult. A forgószélnek mintegy száz ember esett áldozatul.

Iparosok az új kereskedelmi miniszternél. Az *Ipartestületek Országos Szövetségének* és az összes ipari szakmáknak küldöttsége az elmúlt héten tisztelt meg *Hermann* Miksa kereskedelmi miniszternél. A küldöttséget *Pálfi* Dániel elnök vezette. A kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy állandó érintkezést kíván fenntartani a kisiparossággal. Közhely lenne, ha azt igényelné, hogy mindent meg fog tenni, mert hiszen az a kötelessége, hogy minden lehetőleg megtegyen, azonban kijelenti, hogy az *iparosságnak mindenkor rendelkezésére fog állni*. Az iparossággal együtt kíván munkálkodni, megkezdte a felmerült kérdések tanulmányozását s azután haladéktalanul cselekedni fog. A miniszter kijelentéseit a küldöttség megnyugvással vette tudomásul.

Purgly Emil és Dégen Árpád kitüntetése. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére *Purgly* Emilnek, Csanád, Arad és Törontál egyelőre közigazgatásilag egyesített vármegyék főispánjának, az *OMGE* alelnökének, a Csanádvármegyei Gazdasági Egyesület, valamint a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara elnökének évek óta fáradságtalanul teljesített kiváló szolgálatai elismeréséül a II. osztályú magyar érdemkeresztet a csillaggal adományozta. — A kormányzó *Dégen* Árpád dr. m. kir. udvari tanácsos, kísérletügyi főigazgatónak, a három évtizeden át a hazai mezőgazdaság érdekében kifejtett önzetlen, sikereiben gazdag munkássága elismeréséül a II. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta. *Dégen* Árpád dr. a szakirodalomnak éppen úgy kiváló képviselője, mint a magyar tudományos kutatásnak és kísérletügynek, aki nemcsak itthon, hanem a külföldön is elismerést szerzett a magyar névnek.

Decemberben jön a pengő. A pénzjegynyomdában és a pénzverdében szorgalmasan folyik a munka: készülnek az új pengő bankjegyek és váltópénzek. Hivatalosan január elsejével lép életbe a pengőszámítás, azonban, mint esetülünk, illetékes helyen azzal a tervvel foglalkoznak, hogy pengőpénzeket már január elseje előtt, legkésőbb december tizenötig forgalomba hozzák s ugyanakkor forgalomba hoznák az új váltópénzeket is.

Leventeverseyen Csátalján. Október hó 17-én folyt le több mint kétezer néző jelenlétében Csátalján a bajai járás községeinek megkapó leventeverseye. A versengés eredménye szerint *Gara* község 60 ponttal, *Csátalja* 54, *Hercegszántó* pedig 53 ponttal távozott el a nyolc község jelenléti között a szinterről. A járás testnevelési bizottságának jelenléte növelte a fényt, a rendezés ügyessége pedig élvezetessé tette e szép és emlékezetes napot. A résztvevők, valamint a nézőközönség azzal a tudattal távozott a versenyterőről, hogy nem hiába fáradoztak a leventék, a leventetörvény sok és nemes célt ér el ifjúságunknál!

(Beküldte *Schneider Ferenc* ltkész, a leventeegyesület elnöke.)

Lovas- és kocsiverseny Nagykőrösön. Nagykőrös gazdaközönsége október hó 17-én a ceglédi, kecskeméti és kiskunhalasi kispasztorok bevonásával nagy lovas- és kocsiversenyt rendezett, amelyet mintegy tízezer főnyi közönség nézett végig. A versenyt magyarruhás lovasbandérium felvonulása nyitotta meg. Az 1200 méteres sifutásban *D. Tóth* György nagykőrösi gazdalkodó nyerte az első díjat. A kispasztorjgratásban *Bíró* Ferenc ceglédi gazda lett az első. A fogatszépségsversenyben *Bereh* János lipicai szürke négyesfogata kapta az első díjat. A 2400 méteres sikversenyben *Babanyecz* Gyula kiskunhalasi gazda győzött lovával. Volt ezenkívül tréfas lovas- és kocsijátó-verseny is. A szép mérkőzést a kőrösi és ceglédi ifjak együttes karusszelle zárta be, amivel nagy sikert arattak.

Nyugatmagyarország elszakítása — gyásznap. Győr vármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb november negyedikét, az elszakításra ítélt nyugati területeken a magyar impérium lényeges megszűnésének napját, hivatalos gyásznapnak nyilvánította. A közgyűlés határozatához képest már az idén, november 4-én, délelőtt fél 11 órakor Magyaróvárról gyásztisztiztetlet lesz és a nyugati végeken hősi halált halt felkelők közös sírját a magyaróvári temetőben megkoszorúzzák.

Leledén él még Bem apó százéves katonája. Leled község legöregebb polgára *Böbek* Tamás, aki 1848-ban *Bem* tábornok érdelvi hadsergében szolgált. Böbek 1826 szeptember 8-án született, tehát most töltötte be makkegységben századik évét. Előrehaladott kora dacára, sem gondol meg a halálra *Bem* apó vítez katonája, az utolsó élő honvédje egyike.

A legbiztosabb szabadulás minden csúszos és köszvényes bántalomtól az, ha a gyorsan és biztosan ható *Krieger-reparator*-t használjuk. Ézen évtizedek óta kitűnő sikerrel használta szer már egyszerű bedürzsölés után is segít. Országzered dicsérik, szúrás, szagatás, hasogatás, nyíllalás, derék- és hátfájás, rheuma, csontfájdalmak és általában minden csúszos és köszvényes fájdalom ellen. A *Krieger-reparator* minden gyógszertárból kapható. Óvakodni kell azonban utánzatoktól és azért ajánlatos a készítő-nérendelnie *Krieger-gyógyszertárban*, Budapest, VIII/v., Calvin-ter, honnan 2 úveget 40.000 koronáért postán bérmentve küldenek.

Kép a naki ifjúság szüreti multságáról.

«Rongyos zsidó kocsija.» Balról-jobbra: Bödög Mihály, Farkas Gábor, Széles Sándor.

TÜDŐCSÚCSHURUTOSOKNAK,

vérázgényeknek, soványoknak ajánlom ltkészrösvény hátján szabadalmazott Antiphtizin dítikus szivós gyógymódot.

SEJOVITZNÉ, ÓKIGYÓS.

A szabadszentkirályi levente-műkedvelők.

A kitünő levente-műkedvelők szeptember hó 19-én előadták «A csonka honvéd» című háromfelvonásos irredenta színművét és «A beteg» című egyfelvonásos kabarétrefát. A kitünően sikerült előadás tiszta jóvedelmét a levente-egyesület sportfelszerelésre fordítják.

(Beküldte ifjú Katona József.)

A delejezés kulisszatitkaiból. A delejezési hókusz-pókuszra és ennek üzletszerű voltára jellemző az alábbi eset: **Erkövi** Károly színész a munkügyi bíróság keresetét adott be Weisz Henrik orvos és **Wunderlichné** ellen. Keresetében elmondja, hogy Weisz és Wunderlichné közös rendelőt nyitottak és őt mint ítkárt szerződtek, hogy a pácienseket meggyőzze a delejezés kiválóságáról, biztos hatásáról és a meggyőzött pácienseket betelepíti a rendelőbe. Feladatai közé tartozott az is, hogy pácienseket rábírja, hogy minél többet fizessenek. Amikor a rendőrségnek feltűnt a delejezési tömeghisztéria, a társak Bártfára tették át rendelőjüket, őt pedig felmondás nélkül elbocsátották. Erkövi egyévi felmondásra szóló összeget követelt. A bíróság elrendelte a bejelentett tanúk kihallgatását és a tárgyalást elhalasztotta.

A gyengekétéves Tiszaföldvári Ipartestület ünnepe. A «Tiszaföldvári Ipartestület» október hó 17-én, vasárnap ünnepelte gyengekétéves fennállását és avatta fel elavult, régi zászlója helyett pompás új zászlóját. Az Ipartestület székházában a testület kiváló elnöke, **D. Lőrincz** Sándor nyitotta meg a diszközgyűlést, melyen jelen voltak: **Erődi-Harrach** Tihamér dr., a kerület közszereplője álló nemzetgyűlési képviselője, a község elüljárósága, a polgári iskola tanári kara, a tiszaföldvári társadalmi egyesületek vezetői, továbbá az újkécskei, tószegi, cibakházai és kunszentmártoni ipartestületek küldöttségei. Az előnk által kiküldött küldöttséggel jelent meg a zászlóanyai tisztséget betöltő **Erődi-Harrach** Tihamérné úrnő, akit a terembe lépésekor a jelenlévők lelkes ünneplésben részesítettek. Azután **Balga** István ny. tanító, az Ipartestületnek jegyzője, ismertette az Ipartestület történetét. Disztagokká választotta ez alkalommal a diszközgyűlés **Erődi-Harrach** Tihamér dr. nemzetgyűlési képviselőt, **Patrubány** István járási főszolgabíró, **Ambrus** Károly tk. főszolgabíró és **Csontos** Kálmán községi főjegyző, iparhatósági biztost. Majd a zászlóanya helyezte el a zászlón gyönyörű szalagját, továbbá **Helmecci** Marika a koszorús leányok, **Rab** Kálmán az «Iparos Dalkőra» névből korszorúzták meg a zászlót. Ezekután a közönség a református, majd az evangélikus templomba vonult, amott **Pályi** Dénes h. lelkész, emitt **Brózik** Károly lelkész áldották meg a zászlót. A templomi istentisztelet után következett a zászlószegek bevérese. Az ünnepséget díszebéd, este pedig táncmulatság követte.

«Hazamegyek Magyarországra meghalni.»

A pozsonyi rendőrgazdaság átiratot küldött a budapesti főkapitányságra, amelyben közli, hogy Pozsonyban eltűnt **Tribus** Dénes nyolcvanhároméves nyugalmazott magyar ezredes. Hozzájártozói szerint az ezredes magára öltötte egyenruháját és azzal távozott: «Hazamegyek Magyarországra, mert ott akarok meghalni.» Azóta eltűnt. A magyar rendőrség megállapította, hogy az ezredes megérkezett magyar területre és a határ közelében még örökig látják sétálni. Valószínűleg a Dunába vetette magát.

Egy földbírtokos borzalmas szerencsétlensége. Apagy községben **Zoltán** Miklós földbírtokos szántóföldjén a benzinmotoros traktor mélyen besüppedt a földbe. A földbírtokos maga ült a szántógép nyergébe és a motort a legnagyobb sebességre kapcsolta be. A gép olyan hirtelen lendülettel szaladt ki a magasaista gödörből, hogy **Zoltán** Miklós hátraesett a nyeregből, a gép pedig a gödör széléről visszazurult az ott fekvő **Zoltán** Miklósa, akinek keresztül ment a testén és medencecsontjait összetörte. A nyireggyházi kórházban most élet és halál között lebeg a szerencsétlen földbírtokos.

Kéthónapi fogházra ítélték egy szociáldemokrata képviselőt. Hébelt Edé szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő durva támadást intézett a rendőrség ellen. A becsületsértő kitételek miatt bíróság elé került a szociáldemokrata képviselő s a bíróság bűnösnek is mondtotta ki Hébelt Edét és kéthónapi fogházra és nyolcmillió korona pénzbüntetésre ítélté.

Gyilkos merénylet a bíróság előtt. Az oláhországi **Jassyban** **Groscza** Mária tavaly több készsérrással megölte nevelőanyját. A tárgyaláson bizonyosodott, hogy **Groscza** Mária önvédelemből fordult az utolsó mentőszóközhöz, a késhez, mert nevelőanyja megtámadta, ütlegelte és fojtogatta. Amikor az esküdtbíróság elhozta a fölméltó ítéletet, a hallgatóság köréből előrohant egy asszony, villámgyorsan kést rántva köténye alól és ezekkel a szavakkal: «Nesze neked, a nővérem életéért!» —

markolatig beleszúrta **Groscza** Mária mellébe. A börtönőrök azonnal lefogták a merénylőt asszonyt. **Groscza** Mária-t haldokolva szállították a kórházba.

Felhívjuk azon olvasóink figyelmét, akik középiskolai tanulmányaikat rövid idő alatt óhajtják elvégezni, a 12-ik oldalon lévő **Magántanfolyam** hirdetésre.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E. H., Ecsény. Egy rejtvényt közlünk; egy tréfát is. A vers nem vált be. — **S. I., Makó.** Keresztrejtvénye hibás. Egy-egy szónak fekete kockától fekete kockáig kell terjedni; Ön pedig például az 1. vízszintes, a 2. és 10. függőleges sorokban a fekete kockától fekete kockáig több szót heyez el. Ez nem helyes. Meltőztassa új rejtvényt küldeni és lehetőleg kisebb terjedelműt. — **K. P., Tolnanémedi.** A tréfás számréjtvény nem nekünk való. A betűrejtvény jó. — **Sz. R., Mesterszállás.** Megrajzoltatjuk és közöljük. — **K. L., Verse** nem közölhető; gyöngye próbálkozás. — **V. I.** Cikkét közölni fogjuk. — **P. A., Patak.** Válogatunk belőlük. — **G. I., Felsőfreg.** Ugyan kerem apróságá nem közölhető. Legutóbb beküldött tréfából egy bevált. — **F. A., Somlóvásárhely.** Ezek a rejtvények túlközlönyök. — **Mást kerünk.** — **D. I., Öttómos.** Megrajzoltatjuk és közöljük. — **B. E., Makó.** Sor kerül rá. — **G. J., Szigetszentmiklós.** Ön téved; már két rejtvénye jelent meg. Az egyik a 36-ik, a másik a 43-ik számban. Ne tessék türelmetlenkedni, Önön kívül még néhány száz olvasónk várja rejtvényei közlését. A jutalomkönyv megnyerése szerencse dolga; az nyer, akit a megfejtők közül kisorsolunk. Tessék itt is türelmessel lenni. Bizonyosan rámosolyog Önre is a szerencse. — **P. I., Balatonszemes.** Rejtvénye jó. — **Híj Sz. J., Lengyelthöl.** Közlünk belőlük. — **P. S. és L. I., Mezőhegyes.** Valamelyiket megrajzoltatjuk és közöljük. A legnagyobb sajnálatunkra annak a keresnek, hogy már a legközelebbi számban közöljük a rejtvényt, nincs módunkban elmesé tenni. Nagyon sok rejtvény vár közlésre, amelyik később érkezik, természetesen, hogy később kerül rá sor.

Valódi csak a Krieger György aláírásával ellátott dobozban!

REUMAS FÁJDALMAK

gyorsan és biztosan megszűnnek,
ha az évtizedek óta bevált

KRIEGER REPARATOR

kitünő háfizzerrel a fájós testréj jól bedörzsöljük. Egy üveg ára 20.000 K, nagy üveg 40.000 K a gyógyszerárakban. Postán 2 üveget 40.000 koronáért franko küld:

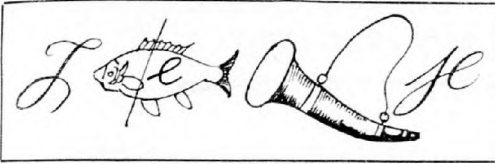
KRIEGER-gyógyszertár

Budapest, VIII., Calvin-tér (Baross-u. sarok).
Postai szétküldés naponta.

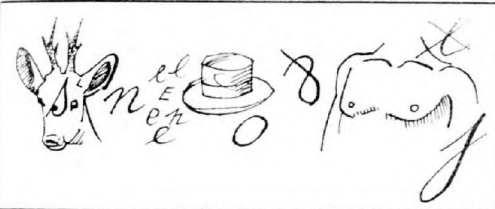
REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

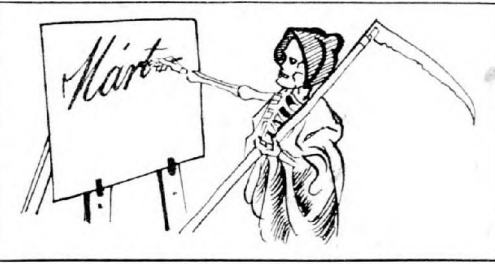
(Beküldte Bornemissa és Dobóczy Jászberényből.)

2. Képrejtvény.

(Beküldte Pór Vince Patról.)

3. Képrejtvény.

(Beküldte Kuncze Nándor Sz.-ről.)

4. Betű- és szórejtvény.

& & & & o=ü
& & & &

(Beküldte ifjú Éva Béla Szabadszentkirályról.)

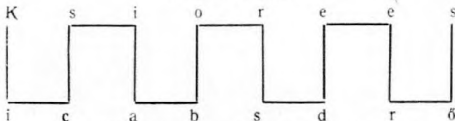
5. Pótlórejtvény.

C . . l . n

A pontok helyébe a megfelelő betűt kell beírni.

(Beküldte Czene Gábor Kiskundorozsmárol.)

6. Vonalrejtvény.

(Beküldte Gyurics Nándor Kiskundorozsmárol.)

7. Számrejtvény.

- 1, 7, 16, 19 = Női név.
10, 2, 9 = Város, utólya: keve.
12, 15, 5, 18, 11, 3, 4, 17 = Hetilap.
13, 14, 6, 8, 20, 22 = Más szóval hálás.
21, 25, 33, 26 = Ország egy része.
23, 29, 31 = Ettől részeg az ember.
24, 27, 28, 30, 31 = Így oltják a meszet.

1-31 = Kitalálni nem nehéz, hisz egy népdal kezdősora az egész.

(Beküldte Kiss Sándor Üllőről.)

8. Verses számrejtvény.

4, 5, 9, 17, 1, 2

Nehéz munkát végez egész életében,
Mint fűszál, úgy hajlik, a vas is kezében.

4, 17, 18, 19, 16, 7

Szobád melegíti hideg beálltával,
Ha kamarád győzi tüzevaló fával.

8, 6, 11, 12, 2

Okot adhattál rá, azt hiszem, eleget,
De fogadd jó szívedel, még hasznát veheted.

11, 10, 6, 11, 7

Művelt ember házat most és hajdanában
El sem képzelhetjük ennek hiányában.

1-19

Kálvinista költő, több mint száz éve már,
Hogy elvette tőlünk a kegyetlen halál.

(Beküldte ifjú Papp Imre Szentestől.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 47-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkezett megfejtők neveit miénkben közölni.

A 41-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Hazám, hazám, édes hazám, mikor leszesz nagy, mint voltál.**

2. Képrejtvény: **A jobb szem sír, a bal nevet.**

3. Képrejtvény: **Hulló falevél.**

4. Találos kérdés: **Kosbor.**

5. Betűrejtvény: **Önkívület.**

6. Tréfás talány: **Az «é» betű.**

7. Pótló-rejtvény: **Lengyelítő.**

8. Számrejtvény: **Emberé a munka, Istené az áidás.**

Megfejtették: Ellenberger Henrik, Vajda János, Bacsó József, Nagy Sándor, Bödög Mihály, Mocs Lajos, Gerőcs Pál, Karli Gyula, Pálfi Margitka, Tóth János, Veres Ferenc, Vörös Franciska, Sáfrány Jolánka, Meilinger József, Szabó Kálmán, Csépe Matild, ifjú Hauck György, Foglos József, Verő Pál, Eitler Anna, Rencsisovszky István, Tóth M. István, Vajda Flórián, ifjú Viczik János, ifjú Hajdu József, Farkas Pál, Bokor Tivadar, Jakab András, Hajos István, ifjú Peták Vilmos, Rajmond Kálmán, V. Kovács István, Fececs Margit, Bagi István, Farkas Imre, Nagy Zsuzsika, Vékony Margit, Lipták Ferenc, Vajda Józsefné, Saja Vilmos, Gyurics Endre, Pinkóczy Irén, Horváth László, Zakár László, Breckzi Dezső, Farkas Margitka, Poveika Istvánné, Farkas János, Kopeczky Kálmán, Payer Lajos, Tüske János, Tüske Margit, Györök József, Bíró István, Putnokai Sándor, Lajkó István, ifjú Tóth Bertalan, Bíró Eszti, Debrődi Mariska, Láposy Béla, Varadi József, ifjú Csenki József, Gáspár József, Nagygyörgy Márton, Nyeste István, Hancóczy Pál, Kónyi Pál, Horváth József, Malatinszky.

Jutalomkönyvet nyertek: **Farkas János (Gyulaj), Hajós István (Sümeg), Vajda János (Maty), Pinkóczy Irén (Tiszaszülő), Breckzi Dezső (Magyarszentiván).**

A 42-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

TRÉFÁK

A bűvös hegy.

Utazó a kis fiúhoz: Mondjad csak, kisfiam, micsoda hegy ez itt?

Kisfiú: Ez, bácsikám, bűvös hegy.

Utazó: Miért, kisfiam? Talán már történt itt valami különös eset?

Kisfiú: Igen. Egyszer egy kéregető bácsi felment rá és soha többé nem tért vissza.

Utazó: Mi történt vele?

Kisfiú: Biztosan a másik oldalán tovább ment.

(Beküldte Kónyi Pál Tolnánemédiről.)

Azok a férjek.

Asszony: Ó, ha én kis madárka volnék!

Férj: Rögtön kinyitnám az ablakot, hogy elszállhass.

(Beküldte Ellenberger Henrik Ecsényről.)

Megmagyarázta.

Meghalt az öreg vajda. A dáéd odaszól a siránkozó purdékknak:
— Lássátok, gyerekek! Ilyen az élet! Este egészségesen fetszünk le és reggel halva kelünk fel.

(Beküldte Gaál Imre Felsőtregről.)

A JÓ ASSZONY

REGÉNY + IRTA: ELIZA ORZESZKO.

7. közlemény.

Nem messze ült, egy alacsony zsámolyon s a zongora őrá eső árnyékából úgy nézte Evelin asszonyt, mint egy ragyogó szívárványt. Ebben a makacsul egy póntra szegzett tekintetben panaszt, félelmet és esdeklést lehetett olvasni...

A következő napokon a vendég és Evelin asszony egyszer sem válhatott egymással bizalmasabb szavakat, mert Helka, aki sohasem hagyta el a szobát, jól értett, sőt meglehetősen beszélt is olaszul. Egy napon Evelin asszony — kedves vendégét várva — homlokát kezére támasztva édes ábrándokba merülve ült a diványon. Miről gondolkzott? Talán arról, hogy a végtelen jóságú Isten forró és fényes nap-sugarat küldött élete rideg és sötét útjára. Ez a sugár a szép és kiváló művész volt, akivel véletlenül találkozott a nagy világban s akit jóbarátként szívébe és lelkébe fogadott. Mily fontos szerepet játszott ő az életében! Érezte ezt a keble gyorsabb pihegéséből, az ifjúság friss hullámából, mely hirtelen megtöltötte egész lényét és elárasztotta a szívét. Eddig oly üres és unalmas volt számára a világ, oly egyedül érezte magát, oly szürkének látott mindent! Már-már bénának érezte magát: már közeledett az öregség, már halálos közöny, sötét bánat fenyegette, amikor a Gondviselés ismét bebizonyította, hogy vigyáz reája. Csak gyorsan... gyorsan, jöjjön a nagy művész, a kedves, szép barát...

Evelin asszonyt ábrándozásából kicsiny kezek ébresztették fel, melyek fehér pelyhekként hullottak ruhája fekete csipkéire s bátortalanul, könnyörgőn kapaszkodtak a nyaka felé.

Evelin asszony felriadt, megrezzen s türelmetlenségét elfojtva, gyöngéden eltolta magától Helkát. A gyermek pajzán tréfának hitte ezt a mozdulatot, kacagni kezdett s hízkelve ismét a csipkékre süllyesztette ujjacskáit. Am Evelin asszony felugrott a pamlagról és csöngetett.

— Czernicka kisasszony!

Czernicka kipirulva sietett úrnőjéhez.

— Czernickám, vigye Helkát és maradjon Önnél, ha vendégeim vannak. Lehetetlenné teszi, hogy a vendégekkel beszéljek. Terhemre van...

— A kisasszony figyelmetlen.

E szavakkal a komorna a gyermek fölé hajolt s ajkán megjelent a szokott mosoly, amelyben némi gúny s némi szomorúság volt; fekete, szűk ruhába szorított keble reszketett, nem tudni, a visszafojtott nevetéstől, vagy haragtól-e?

Megfogta Helka kezét, aki sápadtan, megmerevedve állott, később Evelin asszony arcára szögezte.

— A kisasszony megváltozott — hadarta Czernicka.

— Megváltozott — ismételte Evelin asszony, majd sóhajtván, az elégedetlenség mozdulatával hozzátette:

— Nem értem, hogyan is szerettem ezt az unalmas gyermeket?

— Ó, ő valamikor egészen más volt!

— Úgyebár? Kedves Czernicka, egészen más... Valamikor szép volt... de most...

— Most unalmas lett.

— Rettenetesen unalmas... Vigye és maradjon mindig Önnél.

Czernicka kivezette a kövémeredt és falfehérségű Helkát. A küszöbön még meghallotta:

— Kedves Czernicka!

A komorna hízgelő mosollyal fordult meg.

— Készítse elő tasmafényű selymruhámat s kérem, nézen utána, hogy az asztal szépen elrendezkedik... ne feledkezzenek meg a gyümölcsökről... Ön tudja, hogy az olaszok gyümölcsökön és fagylalton kívül csaknem semmit sem esznek.

— Minden a rendelkezése szerint lesz, asszonyom, csak a kulcsokat kérem... s pénzt...

HATODIK FEJEZET.

Czernicka szobájában csend volt. A láda felett függő óra elütötte az éjelet. A komorna ágya mellett, a falnál díofából faragott gyermekágy állott, hófehér ágyművel. A varrógép mellett lévő asztalon lámpa égett, fénye ráesett a szorgalmasan dolgozó Czernicka alakjára. Lábánál, egy alacsony zsámolyon Helka ült, a térdén alvó Elf álmát őrizve.

Czernicka belemerült a munkájába, csak a csokrok érdekelték, miket a fekete selyemből készített, de amikor a ház mélyéből a zongora és a csello egybeolvadt panaszos hangjai megütötték fület, felhős tekintetét vetett a kutya fölé hajló Helkára és az újjára húzott gyűszűvel gyengéden megérintve őt, így szólt:

— Hallja? Emlékszik? Valamikor a kisasszony is ott volt!

A gyermek felemelte arcát, mely néhány nap óta ijesztően sápadt volt és töprengéssel telí szemével némán figyelte Czernickát.

— Miért nyitja oly kerekre a szemét, amikor rám néz? S miért csodálkozik? Inkább menjen aludni... Még nem? Azt hiszi, hogy az úrnő hívni fogja? Na, ez egyhamar nem történik meg! Sajnálom Önt... Akarja, hogy meséljek?... Hosszú, szép mesét...

Helka akkorát ugrott a széken, hogy Eiffel ébredt. Mese!

Mennyit gyönyörködött azokban a mesékben, amiket Evelin asszony mondott neki!

— Hallgass, Elf, hallgass! De ne aludj! Figyelj! A mese hosszú lesz és szép...

Czernicka az asztalra dobta a kész csokrokat, lopva figyelve a kissé felderült gyermeket. Ujjai reszkettek, tekintete szomorú volt. Azután — folytatva a varrást — halk hangon elkezdte:

— Egy előkelő vidéken volt egyszer egy fiatal, csinos leányka. Boldogan élt szüleivel, testvérkéi és rokonai között, az Isten kék ege alatt, ezernyi virág között, noha keményen dolgozva, de egészségben, rózsás frissességben és vidámságban. Tizenöt éves volt már s egy szomszéd fiú ki is választotta már leendő feleségének, amikor történetesen megpillantotta egy gazdag és nagyon jó úriasszony. Vasárnap látta meg az ifjú leánykát, amint ünnepi ruháskájában szamócát hozott egy kosárban az erdőből. Az úrnő megpillantotta és tüstént megszerette őt. Miért? Nem tudni! Azt mondják, hogy a leánykának szép szemei voltak s bizonyára nagyon csinosnak tűnt fel a zöld mezőn, piros szalaggal kötönső és szamócás korsóval a kezében. A jó úriasszony gyönyörű hintóval jelent meg a szülei háza előtt és magával vitte őt. Úgy mondta, hogy felneveli, bevezeti a világba, jövőt és szerencsét biztosít neki. Jövőt... és szerencsét...

Az utolsó szavakat élesen hangsúlyozva ejtette ki s újabb kész csokrot dobva az asztalra, hozzáfogott a következő összerakáshoz.

— És azután? És azután, Czernicka kisasszony, azután? — csacsogott a gyermek a zsámolyon. Elf sem aludt. A gyermek térdén fekvő fekete szemével értelmesen figyelte a mesélő arcát.

— Azután? — Nos, az történt, hogy a jó asszony nagyon szerette a fiatal leányt, két éven keresztül... Mindig vele volt, csókolgatta, megtanította franciául beszélni, kecsesen járni, szépen enni, ügyesen varrni... Azután...

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Október 31-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Acsa, Balatonlelle, Cegléd, Felső-dabas, Jánoshalma, Szolnok, Újkécske. — Állatvásár: Ráckeve. — Kirakodóvásár: Mezőtúr.

November 1-én, hétfőn.

Nincs vásár.

November 2-án, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Ádánd, Balkány, Beled (hónaposvásár), Esztergom, Gödre, Isztimér, Iván, Kadarkút, Karmacs, Lovasberény, Mernye, Pécs, Soltvadkert (juhvásár, elmarad), Szabadszentkirály, Szerencs, Szikszó (hónaposvásár). — Állatvásár: Dunaföldvár, Simontornya, Tata.

November 3-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Kaba (sertés- és juhzárlat!), Kaposvár, Lébény, Vésztő. — Kirakodóvásár: Dunaföldvár, Simontornya, Tata. — Országos pótvásár: Filüposvásár. — Nyers- és kikészített bőrvásár: Budapest (országos vásártér).

November 4-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Alattán, Alsópaty, Encs, Gyöngy, Ónod, Örszentpéter. — Állatvásár: Celdömölk (hónapos). — Nyers- és kikészített bőrvásár: Budapest (országos vásártér).

November 5-én, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Alsóság, Buj, Darány, Göröcsöny, Kővágóörs, Marcali, Mike, Tiszaluc, Vép, Zalagyömrő, Zalaölvő. — Nyers- és kikészített bőrvásár: Budapest (országos vásártér).

November 6-án, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Lénárdaróc, Velence. — Nyers- és kikészített bőrvásár: Budapest (országos vásártér).

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 25-én.)

Gabonavásár. Határidőpiac 1926 október 25-én. Magyar búza novemberre 395—396, márciusra 428—429, májusra 429—430, magyar rozs márciusra 332—333 ezer K. — Készárúpiac. Búza 75-ös tiszai 385—387,5, felsőtiszai 382,5—385, fejrmegei és bácskai 380—382,5, pestvidéki és dunántúli 380—382,5, 76-os tiszai 390—392,5, felsőtiszai 387,5—390, fejrmegei és bácskai 385—387,5, pestvidéki és dunántúli 385—387,5, 77-es tiszai 395—397,5, felsőtiszai 392,5—395, fejrmegei és bácskai 390—392,5, pestvidéki és dunántúli 390—392,5, 78-as tiszai 397,5—400, felsőtiszai 395—397,5, fejrmegei és bácskai 392,5—395, pestvidéki és dunántúli 392,5—395, rozs pestvidéki új 297,5—300, más új 297,5—300, arpa elsőrendű 235—245, közepminőségű 230—235, sűrűarpa felvidéki 290—325, egyéb minőségű 270—300, köles 180—190, zab elsőrendű 215—222,5, közepminőségű 205—210, tengeri 252,5—255, korpá 160—162,5 ezer K mértékáránként.

Liszt- és őrleménypiac. Budapesti 0-gg 7000, 0-g 6950, 1-es 6650, 2-es 6500, 3-as 6400, 4-es 6100, 5-ös 5600, 6-os 4650, 7-es 3200, 8-as 2000 K kilogrammonként.

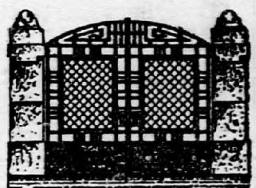
Takarmányvásár. Rétiszéna, elsőrendű 0 110.000—120.000, másodrendű 0 85.000—100.000, harmadrendű, csomagolásra 60.000—80.000, muharszéna 90.000—145.000, lucernaszéna 120.000—150.000, zabosbüköny-széna 125.000, tengeri, szemes 135.000, takarmányrepa 45.000, zab, szemes 215.000 K mértékáránként. Alomszalma 1 szekér 70.000—80.000, zsuppszalma 1 szekér 110.000—120.000, zsuppszalma 1 kéve 5000—6000 K.

Vetőmagvak. Árka nyersárutér, 100 kg.-kint, minőség szerint: Bab, fehér 200—220, barna 160—180, balticim, prima minőség 800—850, borsó, Viktória 420—460, búkköny, tavaszi 270—300, búkköny, szösös 950—1050, borsó, ősz 450—520, csillagfűrt 190—210, kendermag 340—360, köles, vetőmag céljára alkalmas árú 210—220, lenmag 520—550, lóheremag, arankataralom és minőség szerint 2400—3200, lucerna, arankataralom és minőség szerint 2900—3700, mák 15254—1575, muhar 300—320, mustár 750—850, napraforgó, fehér 320—340 ezer K.

Szárómarhavasár. Elő borjúk. Belföldi szopós: Elsőrendű 20.000—21.000, kivételesen 22.000, másodrendű 18.000—19.000 K kg.-kint elősúlyban.

Egyszerű vagy díszes

kapuk, kerítések.

HAIDEKKER SÁNDOR
BUDAPEST, VIII., ÜLLOI-ÚT 48/27.

Vágómarhavasár. Ökor legjobb 13.000—15.000, kivételesen 15.500, közepminőségű 9000—12.500, gyengébb 6500—8500, bika jobb 11.000—14.000, kivételesen 14.500, közép- és gyengébb 7500—10.500, tehén jobbminőségű 12.000—14.000, kivételesen 14.500, közép- és gyengébb 6500—11.500, kicsiztonai való marha 3500—3600, növendékmarha 5000—11.000 K kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 16.000—16.500, közepes 16.500—17.200, nehéz sertés 17.000—17.600 K kilogrammonként elősúlyban.

Tenyészállatok és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok, fehér 11.500—13.000, elsőrendű belföldi jármosok, tarka 11.500—13.000, friss fejestehén 12.000—15.000, egy és fél éves úszók 11.000—13.000, egy és fél éves tinók 11.500—12.500 K kilogrammonként elősúlyban.

Juhvásár. Jeggzett árak páronként 500.000 K.

Gyapjú. Az árak 32.000—34.000 K körül mozognak kg.-kint szennyes állapotban uradalmi gyapjútér.

Nyersbőr. Árak marhából 17.000—19.000, borjúbőr 26.000—26.500, juhbőr 13.000—14.000 K kilogrammonként, forgalmi adó nélkül, a budapesti vághidón.

Tej- és tejtermékek. Teljes tej literje október 19-én 4000—4600, tejszínhaj literje 40.000—50.000, tejfel literje 20.000—26.000, centrif. vaj kg.-ja kicsinyben 52.000—66.000, nagyban 40.000—44.000, szedett vaj kg.-ja kicsinyben 44.000—60.000, tehéntúró kg.-ja 12.000—16.000, juhtúró kg.-ja 30.000—40.000, grói sajt kg.-ja kicsinyben 60.000—70.000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 35.000—50.000, nagyban 22.000—28.000, emmentáli sajt kg.-ja kicsinyben 60.000—80.000, nagyban 50—55.000 K.

Baromfi és tojás. Csirke darabja 15.000—45.000, tyúk darabja 35—60.000, hizott rucá kg.-ja 20.000—28.000, hizott lud kg.-ja 20.000—28.000, sovány pulyka darabja 55.000—85.000, libamáj kg.-ja 50.000—100.000, ludzsir kg.-ja 35.000—50.000, tojás darabja 1500—2090 K.

Halpiac. Árak kg.-kint: Ponty kicsinyben elsőrendű 30—40.000, nagyban 27.000—27.000, ponty másodrendű kicsinyben 20.000—30.000, nagyban 22.000—22.000 K.

Vadpiac. Nyúl, bérben darabja 40.000—75.000, nagyban 60.000—70.000, fácán darabja 60.000—80.000, fogoly darabja 12.000—30.000 K.

Zöldes- és gyümölcs. Árak kg.-kint a budapesti piacon: Sárgarépa 2000—6000, petrezselyem 2000—6000, zeller darabja 500—3000, karalábé 1000—5000, vöröshagyma 1200—2000, fokhagyma 8000—18.000, cékla 2000—5000, fejeskáposzta 800—2000, kelkáposzta 1500—3000, vöröskáposzta 1800—3000, fejessálla 1000—1500, rózsburgonya kicsinyben 1500—2500, nagyban 130.000, fehérburgonya kicsinyben 800—1500, nagyban 70.000—100.000, retek 1000—4000, paradicsom 3000—4500, zöldpaprika 2000—8000, tök 1500—3500, karfiol 3000—12.000, torma 8000—25.000, zöldbab 5000—12.000, sóska 2000—8000, zöldborsó 14—20.000, spenót 3000—8000, egy cső tengeri 300—1000, champignonba 60.000—100.000, alma 3000—20.000, birsalma 3000—10.000, körte 6000—25.000, szilva 4000—16.000, szőlő 6000—32.000, dió 12.000—35.000, szibarack 15.000—40.000 K.

Paprikapiac. Szegeden: Csöves paprika füzereként 70.000—80.000, édesmészapaprika kg.-kint 50.000—53.000, félédes paprika kg.-kint 43.000—46.000, rózspaprika kg.-kint 24.000—28.000, másodrendű paprika kg.-kint 8000—12.000, harmadrendű paprika kg.-kint 3000—5000 K. **Kalocsán:** Csöves paprika kg.-kint 3000—4000, édesmészapaprika kg.-kint 48.000—50.000, rózspaprika kg.-kint 24.000—26.000, másodrendű paprika kg.-kint 14.000—16.000, harmadrendű paprika kg.-kint 6000—8000 K.

Bor. Emelkedő árak mellett a kereskedelem lassan felveszi az eladásra kerülő must- és übor-tételeket. Jömnőségű kistermelői mustokért 6000—7000 koronát fizetnek minőség szerint, urasági tételekért pedig 8000—9000 koronát.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**

Felélő szerkesztő: **Perlaky György.**

Főmunkatárs: **Meskó Zoltán.** Társzerkesztő: **Vasadi Balogh György.**

Felélő kiadó: **Bak Imre.**

**Tűz-, jég-, élet-, betörés-, baleset- és szavalóssági biztosítást legelőnyösebben köt a
GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE**

Képviselőt minden városban és községben.

Központ: Budapest, IX., Üllői-út 1. szám.

Baromifőmő készülék,
egy perc alatt főmő mindenféle
tengerivel és a fűladas kiván zárva.
20 liba töménés 90 óra időt
nyer. Kényelmes tömés! Nincs
fűtőház, derektájás és keleti-
szedés. Olcsó! Ha egy libát
meat meg a tulajdostól, az ára
mértérül Kerjen árjegyzéket.
Cím: **Kugler Sándor, Makó.**

MAGÁNTANFOLYAM,

RÁKÓCZI-ÚT 54. SZ.

Előkészít középiskolai összevont magán-
vizsgákra, érettségire. Tízvisze-
lőknek kedvezmény.

A világhírű eredeti angol THE CHAMPION

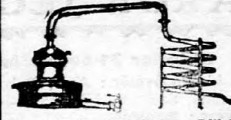

kerékpárokat melyen
leszállítva havi 300.000
kor. részlete, kerék-
párakészítést, fűc-
lámpa, pedálok nagy-
ban gyári áron szál-
lítunk. Külső gumi 96 ezer, belső gumi 30 ezer K-tól.
Láng Jakab és Fia kerékpárnagykereskedők. Buda-
pest, József-körút 41. Nagy képes árjegyzék ingyen.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek
részére. Ez ú t s salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Bármilyen

gazdasági szakkönyvet
leggyorsabban megszereshet a „Vasár-
nap” könyvosztályánál VI., Ó-utca 10.

**Máthé
András**
vöröskereszt-
árugyár
Ujpest,
Károly-u.

11. sz. Telf.: Ujpest 28. — Pálfiaközű ásiúket,
finomító készűlket és vöröskereszt mosósiúket a leg-
primább kivitelben állandóan rak t á r o n tartok.

Dr. Héray Andor

„Orsz. Földbirtokrendező Bíróság” által engedélyezett
ingatlanforgalmi és fizetéskészítési irodája.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
Törvényszékiileg bejegyzett cég.

Ekek, ekealkatrészek,
boronák, kapálóekék, fűkaszalók,

marokrakó és kévekdítő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gözcséplőkészletek,
szecsavágók, répvágók, darálók,
morszolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a
„HANGYA” mezőgazdasági
géposztályánál

szereshetők be legutányosabban.

RUHÁZATI SZÜKSÉGLETÉT

legelőnyösebben a

»HANGYA«

vidéki szövetkezetekben
szerezheti be!

★

Tartalékpezék legelőnyösebben mint
áruelőleg v. központnál
folyószám-á gyűmölcsöz-
betétek a HANGYA tetethők!

Óriás szemű földieper palánta

darabonként 500 K, pirosszemű fagyig
bőtermő málnató darabonként 1500 K.

Prospektus 5000 korona.

éberhardi Patkó Olivér igazgatónál
OKÁNY, Bihar megye.

Patkány-, egérintő, mezei egérintő

RATINOL baktériumtenyészt. Biztos ha-
lálást írtószér, gyökéresen írt. —
Más állatra, emberre ártalmat-
lan. Békébelli anyag. Napiárban utányvétel szállítja:
„RATINOL” LABORATORIUM,
Budapest, VII. ker., Murányi-utca 36. szám.

Ne csak magunk olvassuk a magyar gazdák, földművesek és kisiparosok legiobb napilapját az
UJ BARÁZDÁT és a legzebb hetilapját a **VASÁRNAPOT**

hanem buzdítsunk másokat is arra, hogy lapjaink olvasótáborához csatlakozzanak. Gyűjtsünk előfizető-
ket! Minden új előfizető egy új katonát jelent a nemzetelforgatók frontjával szemben! Lapjaink olvasó-
táborához csatlakozni, minden önrészes magyar ember hazafias kötelessége.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű szinbőrből készült férfi-, női és gyermekcipők,
box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legiobb
minőségben a legutányosabb napiárakon szerezhethők be a

„HANGYA” ruházati és díszműáruosztályánál.

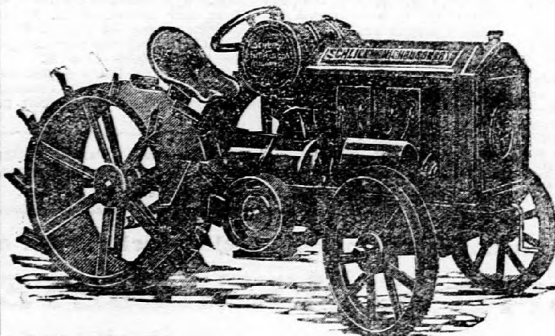
SCHLICK-NICHOLSON

Levél cím:
Budapest 56.

GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R. T.

Levél cím:
Budapest 56.

Budapest, VI., Váci-út 45—47. SZ. Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63. sz.

Fiókok: Szombathely (volt Magyar Motor és Gépgyár).
Eger, Kárpálan-utca 8.
Szeged, Kőlcsey-utca 11.

Raktárak: Győr, Veszprém, Nagykanizsa, Kaposvár,
Pécs, Szolnok, Debrecen, Békéscsaba.

SCHLICK-HANOMAG TRACTOR!

TARTÓS, mert KÖNNYŰ, mert
elsőrendű anyag. 1500 kg.

OLCSÓ, mert ERŐS, mert
105,000.000 kor. 30 HP.

Szánt naponta 10 holdat, hajt, vontat.
Acélkeretes, golyóscsapágyas cséplő-
gépek. — „Ásványi” szab. tengeriszár-
tépő. — Vetőgépek.